

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "		
Negyed évre . . . 2 " — "	Negyed évre . . . 4 " — "		
Egy óra . . . 1 " — "	Egy óra . . . 1 " — "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször
hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó
4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, február 12.

A képviselőház folytatta a földmivelésügyi tárcza költségvetésének tárgyalását. Az ülés elég unalmas, egyhangu volt.

A spanyol zavargások.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Madrid, febr. 12.

A zavargások még mindig tartanak. A Prado utcában a tömeg követ dobálta meg a csendőröket, mire a csendőrség sortűzet adott s 10 ember halva, számosan sérülten maradtak. A csendőrök közül is többen megsérültek.

Madrid, febr. 12.

Valencia tartományban kihirdették az ostromállapotot.

Valencia, február 12.

Ma Hanez képviselő vezetése alatt tüntelők vonultak egy szerzetes kolostor elé és annak falaít leöntötték petróleummal. A csendőrségnek sikerült a gyújtogatást megakadályozni. A tüntetések egész nap ismétlődtek. Egy pap, nevelő intézetet és néhány kolostort követ dobáltak meg.

Granada, febr. 12.

Egy tüntető csoport „Éljen a szabadság!” „Le a jezsuitákkal” kiáltásokkal járták be az utcákat és megdobálta a jezsuita kolostort. A kolostorból négyszer a tömeg közé lőttek. A prefektus benyomult a kolostorba és kijelentette, hogy a lövéseket csendőrök tették, akik a kolostorban voltak. — Mikor a tüntetők a kolostort megrohanták, a csendőrség szétoszlatta őket.

Éhinség Oroszországban.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Pétervár, febr. 12.

A belügyminisztérium jelentése szerint a kherzoni és tomszki kormányzóságokban és Akmolinszk tartományban a rossz termés következtében inség van. A tauriai beszarábiai és podoliai, a kievi, és tobolszki kormányzóság-

okban, továbbá Szemipalitszk és Transzbajkália tartományokban több körületben okozott inséget a rossz termés. Az inségről szóló első ideiglenes adatok szerint a kormány másfél millió rubelt utalványozott ki. Későbbi pontos kimutatások szerint az egész szükséglet 5,529,519 rubelt tett, a miből 5,015,519 már kiosztottak. A minisztérium jelentése ismerteti a segélyakció szervezését is és végül azt mondja, hogy a magánjótékonyt is igénybe kell majd venni.

Chinai háború.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Páris, febr. 12.

Voyron tábornok azt táviratozza, hogy egy német katona Jangcau mellett véletlenül megsebesített egy francia katonát. A német katonai hatóság rögtön birói vizsgálatot rendelt el és adatokat kért a kártérítés megállapítása céljából.

New-York, febr. 12.

Lihungesang kijelentette, hogy Kvangszu császár és Cuh-szi császárné között most jobb egyetértés uralkodik, mint valaha. A császárné ellmeri a modern szellemű reformok szükségességét. Lihungesang azt táviratozza az udvarnak, hogy a legnagyobb veszély fenyegeti a dinasztiát, ha az udvar vonakodik hozzájárulni a bűnös hivatalnokokra kimondott halálos ítéletekhez.

A váci püspök a pápánál.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Róma, febr. 12.

A pápa ma magán kihallgatáson fogadta Csáky gróf váci püspököt. A kihallgatás félóránál tovább tartott. A püspök kihallgatása után kíséretét is fogadta a pápa.

Tőzsde.

Budapest, 1901. febr. 12.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

Déli z á r l a t:

Buza	1901. Áprilisra	7.51	—
	1901. Októberre	7.63	—
Rozs	1901. Áprilisra	7.36	—
Tengeri	1901. Májusra	6.40	—
Zab	1901. Áprilisra	5.20	—

Készáru üzlet változatlan.
Amerika 1/2 magasabb.

Közeledés.

Mi függetlenségiék mindig azt vallottuk, hogy Ausztriával lehetetlen boldogulni, hogy addig, a míg politikai és gazdasági önállóságunkat nem vivjük, sem a jólét be nem köszönhet, sem nemzeti államunk nem fejlődhetik Magyarország.

De vallottuk azt is, hogy a 67-es kiegyezés csak a pillanatnyi megalkuvás műve volt és nem szentírás, a melynek még betűszerinti formáján sem lehet változtatni. Vallottuk azt, hogy jön idő, amikor majd Magyarország és Ausztria egymással szemben, vagy egymás mellett oly helyzetbe kerül, hogy más közösség, mint a perszonális unió nem lesz közöttünk s hogy akkor, ha ez az alkalom bekövetkezik, Magyarországnak s a magyar kormánynak kell elsőnek lennie, a mely ennek a megvalósítását célul tűzi ki.

Sokszor kifejtettük már, hogy ez az alkalom már rég itt volna, de a kormány konokul és pedig a tulajdonságos lojalitás által előidézett konok-sággal ragaszkodik a kiegyezés betűszerinti szövegéhez, mondván, hogy azt tágitani nem lehet.

Az ország különböző választókerületében meg-megjelenik egy-egy kormánypárti képviselő, aki azt hangoztatja, hogy önálló vámterületre igenis szükség van. Ismételjük, kormánypárti képviselők ezek, akik, hogy a furcsaság annál nagyobb legyen, valamennyien a Bánti gárdához tartoztak és tartoznak ma is. Benfentesei annak a frakciónak, amely, mikor az országban döntő hatalom volt, tüzzel-vassal küzdött az önálló vámsorompó eszméje ellen.

Ezek a képviselők propagálják az önálló vámsorompót, mert a néphangulat oly erősen nyilvánul meg eziránt, hogy valósággal nyomást gyakorol a beszámolást tartó képviselőkre.

Akárhogy áll a dolog, származzék meggyőződésből, vagy az alulról származó nyomásból, mindenesetre közeledést jelent a függetlenségi párt eszméihez.

Mindegy is nekünk, hogy meggyőződésből származik-e ez a közeledés, bizonyos, hogy üdvös eredménye lesz. Már az a tény, hogy a néphangulat oly erős, hogy másképen

hatást a választókra tenni nem lehet, csak úgy, ha az önálló vámsorompó mellett foglal állást valaki, eléggé mutatja, hogy milyen gyökeret vert a nép gondolkodásában és óhajtságában az önálló vámterület eszméje.

Azért hát csak foglaljanak állást a kormánypárt tagjai az önálló vámsorompó mellett. Mi nem nézzük az okot, a mely miatt ezt teszik, csak a tényt vesszük örvendetes tudomásul. A függetlenségi párt elfogadja eszméinek megvalósítását részletekben is, ha egyszerre programjának egész terjedelmében való ténynyé választást el nem érheti, beéri egyelőre az önálló vámsorompó megteremtésével.

Majd be fog következni az az idő is, a mikor a nemzet egész követelését végre fogja hajtani a függetlenségi párt. Addig csak hadd közeledjenek a kormánypártiak.

Csöd előtt.

— Esmék egy röpirathól. —

Csöd előtt. Ezzel a vészjelző címmel röpirat jelent meg, Vajda Ernő tollából. A röpirat szerzője egy kissé erősen színezi, azt jövendőli: „ha most nem dolgozunk a bajok orvoslásán, akkor már a közel jövőben a mostani nyomort felváltja a mindent szétromboló és a országot lételében megrázó gazdasági csőd! Ez egy kissé tulsötét háttér, de erre érdekes eszméket rajzol a röpiratíró, a melyek mellett kár szó nélkül elhaladni.

A mezőgazdaság mai, szinte válságos helyzetének okát a földaránytalanság

Az igazi Armand Duval.

A „Debreczen” tárcája.

Armand Duval neve épp olyan ismert ma a nagyvilágban, amilyen ismert például Ariosto, Gounod, Newton, Goethe, Rettene-tes Iván, Kossuth Lajos vagy ezer más nagyság neve. Ezekről kétségtelenül tud a nagyvilág — minden közepesen művelt embere.

Armand Duvalról ma talán — nem talán, de bizonyosan — többet olvasunk, mint akárhóly a fentebb nevezett nagy lángelmék közül: Armand Duval minden héten legalább huszszor jelenik meg azon lámpasor előtt, amelyet a világban világot jelentő deszkák szélére erősített a világitást berendező vállalat.

Megjelenik előttünk, kifogástalanul vassal frakkban és inexpressible-ben és benzinnel gondosan kitisztogatott fehér keztyűs kezében fényes ezilinderrel. Megjelenik, mikor a modern hetaira egész társaságával együtt énekel:

Raola! Raola! . . .

Megjelenik előttünk s lelkének egész szenvedélyességével szereti meg Marguerite-ot akinek arcára a nagy esaló, a halál, már odafesté azt a két rózsát, a mely együtt herve! azzal az édes szép arczal.

Azután végigjátszák azt a nagy drámát, amely az ő tragédiájuk és amely társadalmi

megosztásában, a termelés okszerűségében és a föld uzsora természetű kölcsönökkel való megterheltségében látja. Ezekre nézve egyrészt a mezőgazdasági kamarák szervezését tartja szükségesnek, a melyek a termelést a helyes irányba terelik, s a föld megosztására is hatással lehetnek, másrészt a helyes telepítési politikát.

De érdekes és meglehetősen új az eszme, a melyet az uzsora kölcsönökkel terhelte földfelszabadítására a közvélemény ítélete elé bocsát.

Kiemeli azt a statisztikai adatot, hogy a magyar mezőgazdaságot 1.152,94 millió jelzálogkölesön terheli.

Ez az összeg már magában véve is magas, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy 19 százalékát 200 koronán alóli s 47 százalékát 200–1000 koronányi kölcsönök teszik, amely körülmény azt bizonyítja, hogy a fenti összeg negyötöd része a kisbirtokot terheli.

Az ország földterületét még mintegy 550 millió korona oly jelzálogkölesön is terheli, mely többé-kevésbé rövid lejáratu fizetési kötelezettséggel jár.

A földbirtokok megterhelhetése biztosítékát képezi 330 millió korona váltóval is fedezett kölcsönnek.

E kölcsönök, — folytatja a röpirat a kisbirtokok fenállását veszélyeztetik, s a produktív gazdálkodást meggátolják. A kisbirtokosságon nyugszik egész közgazdaságunk produktivitása, s így annak fejlődésében gátló akadályokat még nagyobb anyagi áldozatok árán is el kell háritanunk.

A kormány kezdeményezésére létesülni

felfogás az erkölcsös világeselésnek szomorú komédiája.

Armand Duvalt választotta ki a sors, hogy hozzon áldozatot ama chablonjaitól el nem térő molochnak, amely spanyol eszmét, kényszerzubbonyt huz édes mindnyájunkra s levon magával a mélybe, amely a hazugságok, a conventiók hazája s ahol, mint egy ostoba ballasztra, úgy tekintenek az egyéni észre, szívre, felfogásra, arra, amelyről, ha nagyon kényelmetlen, hiszik, hogy azt lehet vele tenni, amit a világ minden ballasztjával: egyszerűen kidobni.

Armand is végigjárta azt az iskolát, amelyet az örökké nagy kifejezésekkel dobáló lödöz emberek élet-iskolájának neveznek. Pedig Armand nem iskolába akart járni, de boldog akart lenni. Ő nem preceptort keresett Margitban, de szerelmet és ő nem egy életreszóló leczkepéznzt akart adni Margitnak, de boldogságot, szerelmet. Hja, de itt nem kérdezik az embertől, ki mit akar? Itt §§-ok vannak és azok szerint kell élni.

A társadalmi követelmények képviselőiben megjelenik az öreg Duval, elmondja azt, amit mindenki tud a világon, elmondja azt, hogy a jövőt nem lehet elszakítani a múlttól, elmondja, hogy a múlt, amely telve van örömmel, igen sokaknak nyújt a jövőben reményt. Elmondja, hogy „szeretni mindig, házasodni soha!” az egyetlen devise amely szerint élhet Marguerite és „szeretni, nem kell, de házasodni igen!” az egyetlen

kell egy oly jelzáloghitel intézetnek, mely a száz holdon alóli földbirtokra értékük 80%-ig kölcsönt ad, s ily mértékben az esetleg már rajta levő kölcsönt konvertálja. E kölcsönök hosszabb időre 30–50 évre 1/4% kamattal mellett adassanak.

Tőkepénzeseink és a külföld azonban csak az esetben fekteti pénzét e papírba, ha az állam oly garanciákat nyújt, melynek ez alacsony kamattal kedvezményének megfelelnek.

E jelzáloglevelek állami garancia mellett adatnak ki s csedékes szelvényeiket az állampénztár váltja be.

Együttal vállaljon az állam garanciát e jelzálogintézettel szemben arra nézve, hogy az illető hitelt igénybe vevők kötelezettségüknek megfelelnek.

Az állam a törlesztéses részleteket az állami adók módjára közgegi utján hajthatná be.

Az állam e jelzálogleveleknek adómentességet biztosítson, s a kölcsönt igénybe vevőket annak megakadásánál illetőleg az előbbiek konvertálásánál felmerülő illetékek (ki-bekebelezés, telekkönyvi kivonat, birtokviszta) fizetése alól mentse fel.

Nem akarok e jelzálog-tehermentesítő intézet szervezetéről bővebben szólni, de említésre méltónak tartom, hogy árvaszékeink állandóan 50–70 millió korona, községek és városaink szintén körülbelül ily készpénzösszeget felett rendelkeznek s vidéki takarékpénztáraknál, fővárosi bankoknál tartanak elhelyezve.

Árvaszékeink letétjeik állandóságának megfelelő összeggel (esetleg központi árvapénztár létesítésével) e jelzáloghitel-tehermentesítő intézet megalakulását elősegíthetnék, vagy legalább tőkéinek emez állami

devisé, amely szerint élni kell Armandnak. Margit egy ártatlan teremtés, ő neki csak egy szava lehet:

— Armand szabad!

Margit beteg teremtés, ő neki csak egy tette lehet: — Meghalni!

És meghal. Mert kérem a tudóvész az olyan jó valami annak, akinek nincs egyéb hátra, csak a halál. Az ember fekszik a chaislongon, aztán egyet köhent — nem is nagyot — és ott van, ahol nincs szenvedés, nincs conventió és nincs elítélet.

És mi lesz Armanddal, aki lecsókolja szerelmese arcáról az élet utolsó pirját?

Kérdezi azt a társadalom, amely őket ilyen határozottan elszakítja? — Dehogyan kerdezi.

Armandé a világ, ő most mehet — feleséget keresni magának, olyant, aki talán élni fog olyanképen, az esküvője után, ahogy Margit élt az esküvője előtt. — És ez az elfogadott feleség egy Noli me tangere lesz erkölcstelen élete és felfogásával, míg Margitnak el kellett pusztulnia.

Armand megházasodhat, ha neki úgy tetszik, de Armand azt valójában nem teszi meg . . .

Gleichenbergben ez előtt tizenkét esztendővel egy elegáns öreg ur járta az erdők útjait. Vastag bajusza olyan fehér volt, mint a patyolat, mindig fehér mellényt viselt és mindig fekete csokornyakkendőt. Meglehetősen zárkózottan látszott, mintha kerülne az

garanciával is bíró jelzaloglevelekbe való fektetése által a cél elérését biztosíthatnák.

A mezőgazdasági kamaráknak a jelzalog tehermentesítése körül kettős tevékenységet kellene kifejtenie, információszolgálatot és a jelzalogtehermentesítő intézet és kölcsönző között, közvetítő szerepet.

Milán király meghalt.

Debreczen, febr. 12.

Szerbia volt királya, Milán tegnap délután 4 órakor 47 éves korában Bécsben elhunyt. Pár nap előtt influenza döntötte ágyba, erős termete azonban nem tudott ellentálni a kórnak — tegnap kiszenvedett.

Sokat hányatott, zaklatott élet ért véget. Halálával felevenedik az a szomorú tragédia, eszünkbe jut a szépséges Natália, Sándor király, ki most fáradozott azon, hogy apját Szerbia területéről száműzze.

Halalos ágyánál csupán hű szolgálója volt — fia otthon van, szárnysegédét küldötte apja beteg ágyához.

Milán király halála minket, magyarokat is részvétre indít. Őszinte, igaz barátunk volt, szeretett minket, gyakran tartózkodott közöttünk, mikor is rendszeren Zichy Jenő gróf vendége volt.

Betegségéről s haláláról a következő értesítéseket vesszük:

Bécs, febr. 11.

Két óra után Milán állapotában javulás állott be olyannyira, hogy egy esésze esirkelevest vett magához és lapokat kért, az orvosok azonban tudták, hogy ez az élet-erő utolsó megnyilatkozása.

embereket, pedig nem kerülte, csak ismerkedni akart.

A fürdő vendégek névsorában így szerepelt Seffer pása földbirtokos, massal. Berchtoldstein (Steierország.)

Ez még titokzatosabbá tette alakját. Egy földbirtokos pása — Steierországból. Igen, inkább kalandos volt ez, mint regényes — pedig szádunknak alig volt olyan embere, akinek regényesebb lett volna az élete, mint neki.

Egy szép magyar grófnő volt akkor Gleichenbergben, akivel a pasha megismerkedett s akéhez a bizalom bizonyos nemével közeledett — annak megmondta hogy ki ő.

— En Armand Duval vagyok! mondá egy fenyő tülevelével szurkálva egy öröközöld levelet.

— Ah!

— Csodálkozik a grófnő és nem érti. Pedig úgy van Marguerite! Hígyje meg több igaz, mint amit monsieur Dumas megírt. En jobban szerettem Magueriteet, mint Dumas hőse. En betege lettem az ő elpusztulásának és gyűlölője lettem a művelt nyugat társadalmi formáinak és kegyetlenségének. Jegyesem volt Marguerite s mikor megírtam atyámnak haza Lengyelországba, mert én K... lengyel gróf voltam... atyám gyors kocsin sietett Párisba megmenten a becsületet és megölni egy jó, nemes teremtest és fiának boldogságát. A jelenet atyám

Három órakor Milán állapota hirtelen rosszra fordult, fél 4 órakor beállt a halálos küzdelem, mely tekintettel az elhunyt erős szervezetére, borzasztó látvány volt. Ekkor körülötte voltak Schiessl báró, kabinetiroda főnöke, Kállay közös pénzügyminiszter, a belga követ és Chlumetzky báró. A halálhírt azonnal megtáviratozták Sándor királynak Belgrádba és Natáliának Biarritzba.

Sándor királyt Bécsbe várják.

Bécs, febr. 11.

Milán király ma délután 3 óra 55 perczkor Johannes-utca lakásán meghalt.

Zichy Jenő gróf a Magyar Távirati Irodának a következő táviratot küldötte:

Bécs, febr. 11. Milán király négy óra 20 perczkor meghalt. Egy igaz barátjával van kevesebbje nemzetünknek. Zichy Jenő.

Belgrád, febr. 11.

Sándor király egynegyed öt órakor értesült atyja haláláról. A király azonnal a már készen álló külön vonaton Bécsbe utazott.

Bécs, febr. 11.

Natália királyné táviratozott Biarritzból Milán orvosainak, jelenlétével használhatnák a betegnek. A táviratra már csak Milán halálát tudósíthatták Natáliával.

Azt hiszik Natália eljön Bécsbe.

Színház.

Szerdán, febr. 13-án **Örök törvény.** Színmű 3 felv.

Csütörtökön, február 14-én **A vice-admirális.** Operette 3 felv.

és Marguerite között majdnem szóról-szóra úgy volt, amint Dumas írta. Eredménye is ugyanaz. Atyám megismerte azt a leányt, megszerette — és megölte. Mikor meghalt Margueriteom én beteg lettem s felépülésem után először Törökországba, majd Egyiptomba mentem, ahol katonai szolgálatba lépve elhagytam a keresztény vallást s a prófeta híve lettem. Mikor, mint Seffer pasha nyugalomba vonultam, megvettem a hegyek közé rejtett berchtoldsteini várat és most ott lakom egyedül emlékeimmel. Grófnő, ha holnap is találkozunk mutatok önnek egyet mást.

— Másnap egy fekete börtáskával jelent meg Seffer pasha, akire a grófnő a kimondott idő előtt egy felőrával türelmetlenül várakozott.

— De pontos a grófnő — mondá a pasha.

— Valóban, engem nem hagyott aludni tegnapi leleplezése.

— Felizgattam...

— Fel, de boldog vagyok, hogy ilyen izgalmat állhatok ki...

— Köszönöm! Nekem csak egy vigaszom van: az az általános részvét, amelylyel irántunk az egész világ viseltetik — ezt még ember nem érte meg, hogy az ő szerelmét egy világ sirassa. Ez nem hiúság, — ez igaz. En sohasem láttam a „kaméliás hölgyet“ — színpadon — nem is fogom lát-

Pénteken, febr. 15-én ujdonsággal először **Éjfél után.** Vigjáték 3 felv.

Szombaton, febr. 16-án **Éjfél után.** Vasárnap, febr. 17-én d. u. félhely-árrakkal **Sulamith.**

Este **A párisi rongyszedő.** Színmű 5 felv.

L. Komáromi Mariska második fellépte.

Tegnap este is ünnepi esend uralkodott a színházban, L. Komáromy Mariska fellépte vonzotta a közönséget, ki „Orpheus a pokolban“ című operett Euridike szerepében lépett fel. Zsufolva volt a színház, ünnepelte a művésznőt, ki elragadta a jelenlévőket. Csodaszzerű könnyed tiszta csengésű, bámulatosan iskolázott, még mindig üde hangja s eleven pezsgő játéka uralta a színpadot. Olyan színésznő Komáromy Mariska, ki mindég csak gyönyörködtetni tudja a közönséget. Csodálatos varázsa van az ő hangjának, óra hosszakig eltudnók hallgatni az a gyönyörű hangot. Játékával is meghódítja a közönséget. Kedves, eleven, könnyed mindenben és mindég. A zsufolt ház nem volt hálátlan a nyújtott élvezetért. Nyílt színen, felvonás végeken folyton tapsolta a művésznőt. Csak sajnálhatjuk, hogy két estén át gyönyörködhetett közönségünk Komáromy Mariska művészetében.

Valóban csakis az ő szereplése tette érdekessé az előadást, mert bizony a többi főszereplők, különösen a férfiak, a közönség megbotránkoztatására elég készületlenül jelentek meg.

Volt eset, mikor csakis a sugót hallottuk. Az ilyen készületlenség jó benyomást nemcsak a közönségre, melynek elég gyakran van része ilyenekben — de a vendégművésznőre sem kelthet. Az sem helyes, hogy olyan gyakran extemporizálnak — mindenből megárt a sok — visszatetszést szül a sok izetlen élez.

Kisebb szerepeikben jók voltak Nagy Gyula, Perényi, Kállay, Bödi.

Természetes, hogy a készületlenség folytán a kar is, a zenekar is ingadozott.

ni, de tudom jól, milyen a hatása és az vigasztal...

Aztán felbontotta a fekete börtáskát, abból virágokat, szalagokat egy elkoptatott kis papucsot vett elő.

— Ezek az ő emlékei. Ezeket mindig magammal hordom, nem válok meg soha tőlük. Itt vannak a levelei.

Nagy, iromba betűkkel teleirt papírosok voltak azok, sárgák, fakultak, sokszor átolvasottak.

— Nézze, ez Dumas levele, amelyben kér, hogy engedjem meg neki, hogy szerelmünk történetét színrehozza... En voltam az egyetlen a nagy közönség köréből, aki tudtam, ki a „La Dame aut Camelia“ szerzője.

Tudja grófnő azt, mikor először színpadra került, mindenki azt hitte, hogy az öreg Dumas írta. Valaki meg is kérdezte tőle: „Őn a darab szerzője.“ — Dumas azzal felelt: „Nem, de a szerző szerzője én vagyok! Ez a darab első példánya. Dumas ur küldte utánam Konstantinápolyba.

Az érdekés ember e beszélgetések után pár évre meghalt.

Emlékét elvitték Lengyelországba s ott valamelyik ősi szekrényének alján hevernek az édes emlékek, Marguerite nagy szerelmének örökké megmaradó bizonyítékai.

Rexa Dezső.

NAPI HIREK.

Milán.

Milán szerb ex király tegnap délután 4 órakor meghalt.

Nem küzdött sokáig, gyorsan végzett vele a halál. A kaszás bizonyosan tudta kivel van dolga. A milyen esél-csap, változó természetű embernek ismertük Milánt, kitelt volna tőle, hogy ha a halál sokáig kinlódik vele, csak azért sem hal meg.

Mert Milán gavallér ember, gentleman volt. Párisban nevelkedett. Gondosan vigyáztak reá, a kis herezegre, de azért bámulatosan hamar megismerkedett a demimonde szalonjaival s az utcák gri-zettjeivel. Annyira megismerkedett velük, hogy király korában sem feledte el őket.

Pedig hát felesége is volt, világraszóló szépségű. Milán épen ezért vezette oltárhoz. Gyermekek is születtek, Sándor, a mai uralkodó. Nem lehet azt sem mondani, hogy a politika gondjai nehezédtek reá, a miért családi érintkezéseit el kellett volna hanyagolnia.

Politizált ugyan, az igaz. De hogy miképen, az más kérdés. Hadakozott a nálánál sokkal erősebb törökkel, mely porrá zuzta az ő hatalmát. És furfangossága, diplomáciai ügyessége, a vert esatából is új várakat, új ezimet, a királyi ezimet hozták neki. Uralkodása dicsőséges volt; hiszen a kis Szerbia, mely még alig szabadult fel a magyar és török despotismus alól, melynek helyzete elszigeteltségénél s népe forrongásainál fogva csaknem tarthatatlan volt, ez a kis Szerbország Milán alatt talpraállott, a kis fejedelemségből nagyhatalmú elismert állam, királyság lett. Milán herezegből pedig Milán király.

Eh, Milán nem bánta volna, ha favágó lett volna is. Csak kettőt kívánt, csak kettőt szeretett. A pénzt, meg a szép lányt. Sok pénzt, sok szép lányt. Mennél többet mind a kettőből. A pénz esengő legyen, lehet különben ropogós bankó is. A lány szép legyen, akkor akár — menyecske is lehet. De mindenesetre fiatal.

Az pedig költséges dolog. Azt tudjuk Milánnal együtt mi is. Pénz kellett tehát Milánnak. Ha ez van, lány is van. Végére is ha a királyi ezim nem imponál, majd csak hat a pénz! Mit nem lehet ma pénzen venni?

Pénzt pedig kapott; vagy ha nem kapott, vett. Mondhatnók azt is, hogy zsarolt, de hát ez a kifejezés nem illik egy királyhoz. Vagy megszavaztatta, vagy anélkül vette és vitte. Mert Milán, ha pénzre tett szert, nem maradt otthon. Ugyan mit csinált volna a vastag, szerb lányokkal, kibben van vér, de az tunya, s lassan, vagy sehogysem pezség.

Ah, a francia lányok, vagy a magyar menyecskék már mennyivel kedvesebbek! Igazán érdemes velük közlelebről foglalkozni!

Milán foglalkozott is velük. Nem unta

meg ezt soha. Csak akkor, mikor már nem volt pénze. Se baj, van otthon! Ha nem szavaz a skupstina, majd megszavazza ő maga!

Mit, hogy öt száműzni akarják? Abból ugyan nem lesz semmi! Ő ha exkirály is, de be akar folyni országba ügyeibe. Fiának, Sándornak fő tanácsadója lett. A kabinetet ő rángatta azon a bizonyos ezernaszálon, mely csak az idén szakadt el.

Jól van, száműzték Párisba. Ah, milyen kellemes száművés ez! Egész életünket itt élni le, a hol megkezdettük. Utóljára is csak negyvenhétévesek vagyunk. Ez még nem idő.

Pénzt csak kapunk! A fiunk, Sándor Szerbiának a királya! A szerb nép nagyon hűséges, pontosan fizeti az adót. Az a fiunké. A fiunk meg csak nem lehet olyan kegyetlen, hogy ne adjon nekünk is belőle. Utóljára is az apja vagyunk neki, vagy mi!

Milyen bolondos, milyen szeszélyes is vagy te, halál! Mért nem vártál még egy kis ideig! Hogy legalább még egy esztendőig lehetett volna Párisban! Abban a pompás palotában, melyben sohasem halt ki a csengő kacagás, az asszonyi ingerkedés, a esáros ölézés, a esattanós esők! Hogy legalább megemlegették volna Párisnak a sikkre sokat adó hölgyei a gavallér királyt.

Mert az volt, valóban az volt ő. És épen ezért a mi bucsuztatónk is a gentleman, a világfit parentálja el benne. Nem a királyt. A királykodás csak mellékfoglalkozása volt neki, csak cím, mely jogot és előnyt ad a kalandokra, de a mely viszont el is takarja azokat.

Párisban megkongatják a harangokat, Belgrádban is. A konakban, ugy lehet, feketével vannak behuzva a szobák. Itt könnyeznek, amott gyászolnak.

Én azt hiszem, a forró vérű párisi asszonyok gyásza az igazabb. Mert a szerbek temetik a zsarnokot, amazok meg siratják benne a — férfit.

—tán.

Segítség az áldozatok családjainak.

A marosvásárhelyi vérontás szerencsétlen áldozatai s különösen az ártatlanul egyszerre gyámol nélkül maradt családjaik iránt országszerte általános a részvét.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt a következő felhívást teszi közé:

Marosvásárhelyen egy szomorú és megdöbbentő esemény történt, a melynek eddig öt halott és több sebesült az áldozata. Az elhaltak istáp nélkül maradt özvegyei, árvái és a nyomorékká vált szerencsétlen áldozatok balvégzete minden emberi szív részvétét és szánalmát megérdemli s nincs kétségünk benne, hogy a magyar társadalom ismert áldozatkészségével fog sietni a szerencsét-

lenek könnyeit felszárítani, nyomorát enyhíteni, ha erre felhívatik.

Az orsz. függ. és 48-as párt hazafiúi bizalommal fordul a magyar sajtóhoz: emelje fel a szerencsétlenek érdekében hatalmas szavát, hívja fel adakozásra a közönséget és a begyűlt összeget juttassa rendeltetési helyére.

Kelt Budapesten az orsz. függ. és 48-as pártnak 1901. év február 8 án tartott értekeletében.

Thaly Ferencz
pártjegyző.

Dr Tóth János
pártalelnök.

*

Lapunk ezennel megkezdí a gyűjtést az áldozatok családjai részére és felkérjük olvasóinkat, hogy tőlük telhető bármí csekély összeggel járuljanak az elhagyottak felségeléséhez; minden fil-lérükért megfogja áldani a könyörület Istene.

Mai gyűjtésünk eredménye a következő:

„Debreczen“ szerkesztősége	10 kor.
Aczél Géza főmérnök	1 „
Egy apa és fia	2 „
Összesen:	13 „

További adományokat elfogad lapunk szerkesztősége.

Debreczeni író felolvasása Kolozsváron.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság meghívása folytán lapunk szerkesztője B e n e d e k János az irodalmi társaság február 17-iki vasárnapi Kolozsváron tartandó ülésén felolvasást tart.

Az új elnök bankettje.

Az ízr. hitközség újonnan megválasztott elnöke Reichmann Ármín megválasztása alkalmából nagy bankettet rendez, melyre 500 személy lesz hivatalos. A bankettet két részben tartja meg és pedig az okból, mert a „Frohner“ szálló étterme, hol a bankett lesz, nem képes annyi embert befogadni, hogy a bankettet egyszerre lehetne megtartani. Az első bankett vasárnap lesz.

Bűnügyi főtárgyalások.

A debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa a hét folyamán a következő ügyekben tart főtárgyalást: Febr. 12-én, kedden: B. Balogh István s társai ellen gond okozott súlyos testisértés vétségéért. Botos Lajos ellen lopás büntetéért. Február 13-án, szerdán: Tar Gáborné ellen lopásbüntetéért. B. Papp István ellen uzsora vétségéért. Február hó 14-én, esütörtökön: Ungvári János ellen lopás büntette. M. Papp János ellen okirat hamisításért. Gottlieb Pál s társa ellen hűtlen kezelésért. Szondi Erzsébet ellen lopás vétségéért. Február 15-én, pénteken Rostás József s társa ellen súlyos testi sértés büne. Lundmay Ferencz s társa lopás büne és Löw József ellen párviadal miatt összbüntetés. Ugyanaznap ítélethirdetések is tartatnak.

A Pichler-Mikó párbaj.

A maros-vásárhelyi választás kétnapos förgötege elmúlt, s ma csak egy visszama-

radt részlete emlékeztette a képviselőket rá **M i k o Árdád**, Maros-Tordavármegye főispánja, megbízott két erdélyi urat, hogy kérjenek elégtételt **P i c h l e r Győző** dr. országgyűlési képviselőtől azért az erős személyes sértésért, a melyet vele szemben elkövetett. Pichler kijelentette, hogy nem a főispánt, hanem politikai rendszerét támadta meg s e nyilatkozattal az ügy békés uton el is intéztetett.

Megfagyott ember.

Valamikor szebb napokat látott **J u h á s z László**. Háza is volt valahol a Hatvan-utca végén, meg egy tüzes szemü, hamvas arcú élet párja. Innen származott a baj. Egy szép reggelen üresen találta a férj a házat, elbagyta a felesége, még bucsut se mondott. Az erős, munkaképes férfi ivásra adta magát. Ivott, mindig ivott, hogy felejtse, hogy borba temesse buját, baját. Nap-nap után holtrészegen szedték fel az utca sarából. Mäskülönben csendes, nyugodt természetü ember volt és soha sem garázdálkodott. Az éjjel megint valami kocsmából támolygott ki. — Utját a t e m e t ö f e l é vette; ott tartózkodott legszívesebben. Lefeküdt két sirdomb közé, szakadozott, rongyos nyári ruhájában. Reggelfelé talált rá a esőz, megdermedve, holtan. Holnap temetik a közkórház halottas kamrájából.

Egy függetlenségi kör tisztujtása.

A székely-kereszturi függetlenségi és 48-as kör febr. 3-án tartotta tisztujtó gyűlését. Elnökök lettek: **Papp Mózes** tanár és dr. **Sebess Jenő** ügyvéd. Alelnökök: **Magyarosi Arthur** asztalos. Muszták **Ferencz** esizma készítő és **Nagy Elek** timár. Pénztárnok: **Kovács Mózes**. Jegyzők: **Fazekas József**, **Kerekes** és **Szabó Lajos** nyomdász. Körgazda: **Kubányek Antal** cipész. A napi biztosok és a vezérbizottsági tagok is megválasztattak.

Ne játsz a fegyverrel!

Tóth András és **Pásztor István** alsó-józsai lakosok valami fölött összekülönböztek. Pásztor a dulakodás közben pisztolyt rántott elő s megfenyegette vele **Tóthot**, hogy lelővi, ha nem hagy neki békét. **Tóth** figyelembe se véve a fenyegetést, ököre ment **Pásztorral**. A következő pillanatban eldőrdült a fegyver s a golyó **Tóth** lábába fúródott s most súlyos betegen fekszik lakásán. Mindkét legény egyetértőleg azt vallja, hogy a pisztoly véletlenül, a dulakodás hevében sült el.

A férj bosszuja.

Véres családi dráma volt tegnap **Nagyváradon**. **Bodó Imre** főutezai fodrászt felesége. **Pápay Mariska** már jó ideje, hogy elhagyta. De azért folyton civakodtak egymással, mert a férj váltig hívta vissza az asszonyt; nemrégén is csufosan veszekedtek a lapok nyilttereiben. Az asszony azonban hallani sem akart a visszatérésről. — **Bodó** ma megleste feleségét és háromszor rálőtt. Az asszonyt életveszélyes sebeivel kórházba vitték. **Bodó** öngyilkosságot akart elkövetni, de ebben meggátolták és bevitték az ügyészre.

Táncestély.

A **H.-Böszörményi** Gazdálkodó ifjak önképző egyesülete a **Beregszászy-féle** „Vi-

gadó“-ban 1901. évi február hó 24-én, azaz **Vasárnap** hangversennyel, szavalatokkal egybekötött **z á r t k ö r ü t á n c z e s t é l y t** rendez. — Belépti díj a meghívó előmatatása mellett személyenként 1 kor. 20 fillér. Az ifjusági estély tiszta jövedelme a nép művelődését czélzó egyesület felszerelésére és szükségleteinek fedezésére fog fordíttatni, s már azért is megérdemli a közönség pártfogását.

Postai bélyegjegy füzetek kibocsátása.

A kereskedelemügyi m. kfr. miniszter azon czélból, hogy a közönség hosszabb időtartamra beszerezni szokott értékjegy-készletét különös gondozás nélkül és a használatának tisztán és épségében megőrizhesse a bel- és külföldre szóló közönséges és ajánlott levelek bérmentesítésére leginkább használatos 10, 25 és 35 filléres levéljegyekből védőlapjal ellátott füzetecskéket (u. n. értékjegytörböket) bocsátott ki. A jegyfüzetek védőlapjára díjszabási kivonat van nyomtatva. A 10 filléres jegy füzet védőlapja vörös, a 25 filléres jegy füzet védőlapja fehères (chamois), a 35 filléres jegy füzet védőlapja füzöld. Ezen füzetek egyenként 24 darab levéljegyet tartalmaznak. A 10 filléres jegyfüzet ára 2 kor. 42 fil., a 25 filléres jegy füzet ára 6 kor. 02 fil., a 35 filléres jegy füzet ára 8 kor. 42 fil.

Batyú multság.

A **Halász-féle** sörcsarnok asztaltársasága folyó 1901. évi február hó 14-én a „**Margit**“ fürdő disztermében családias dal-estélylyel egybekötött batyú multságot rendez. Tánc kezdete este 8 órakor, meleg vacsora pont 9 órakor, beléptidij nincs, öltözet házias, vacsora és ital ingyen. A fenmaradó pénz és étel a népkonyha javára fordíttatik.

Elítélt hitvesgyilkos.

A nagybecskerekeli esküdtbírótság három napi tárgyalás után 15 évi fegyházra ítélte **Puksa Géza**, **Budapestről** megszökött épitész, aki tavaly októberben **Nemes Elemén**, **Balázs Iván** földbirtokosnál szolgáló feleségét 4 lövéssel megölte.

Magyar templom a románok között.

A **krassószörvényvármegyei Szákul** kis községben, csaknem kizárólag románoktól lakott vidéken, ahol az állam a magyarosodás eszméit a nemrég fölállított állami iskolával igyekezett megvalósítani, az ottani és környékbeli róm. katolikus hívek kápolnát akarnak építeni, hogy a magyarságnak és az egyháznak újabb bástyát emeljenek. A szákulai róm. katolikus hitközség végrehajtó bizottsága most azzal a kérésrel fordul a közönséghez, hogy adakozzék a kápolna fölépítésére. Gyűjtőívet bárkinek küld a végrehajtó bizottság. A fölépítendő kápolnát **Erzsébet királynő** emlékezetének szentelik.

Halottrabló irodalmi szarka.

Egy gyalázatos plagizatorról rántja le egyik fővárosi lap mai száma a leplet. Az illető szarka az „**Esztergom és Vidéke**“ hasábjain bocsátja világnak a szép verseket **Osváth Andor** aláírással már régebbi idők óta, míg ma rájöttek, hogy csinos versok nem az ő tollából erednek, hanem **S z o m o r y Károly** a széptehetségű korán elhunyt poéta versét dicsmálja. Így élt vissza **Osváth „költő“** ur már régen a lap szerkesz-

tőjének jóhiszeműségével és közölte a legnagyobb bátorsággal a **S z o m o r y Károly** legszebbik verseit a maga neve alatt.

Az alávaló irodalmi hiénáskodást az az alábbi legutóbb megjelent dalon konstaltalta az illető fővárosi lap:

R é g i n ó t a . . .

Régi nóta, híres nóta cseng fülembe,
Régi cigány, híres cigány hegedülte,
Ahány legény, ahány lány volt mind dalolta,
Beh szép is volt az a régi híres nóta!

Régi nóta, híres nóta elfeledve,
Régi cigány, híres cigány eltömetve;
Nincs ki huzza, nincs ki járja. — más a nóta,
A világ is más azóta, más azóta.

Halálozások.

A mai nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: **Tóth Sándorné** **Barna Julianna** 46 é. csontszu. **Molnár Miklós** 6 é. vízkór. **Diószegi Lajos** 13 é. kora hülés. **Béres József** 8 é. agykörlob. **Nagy András** kisbirtokos 74 é. agyszélhűdés. **Mészáros Gábor** 38 é. hasihagymáz. államv. iroda solga. **Juhász László** 36 é. csavargó, megfagyás.

Kurucz vita a folyosón.

Mikor **Visontai Soma** a t. Ház ülésének utolsó szónoka, úgy fél kettő táján befejezte beszédét, melyet a borivók örömeire t a szőlőművelés érdekében tartott, a kifelé özőnlő honatyák körülfogták **H e r c z e g Ferenczet** és lelkesen meggratulálták az „**Ocskay bigadéros**“ nagy sikere alkalmából. Eddig nem volt rá alkalmuk, mert a boldog szerzőt a kellemes izgatottság megbetegítette és a bemutató óta csak ma jelenhetett meg a Házban. A sok magasztalás közé egyszerre **T h a l y Kálmán** reccogó hangja vegyült:

— Hát'szen szép, szép, kiálltotta a vén kurucz, mint darab hatásos és kitünő, csak azt sajnálom, hogy magyar író glorifikálja az **Áruló Ocskayt**, **Rákóczy Ferenczet** pedig egészen háttérbe szorítja.

Szorosabbra huzódott a gratulálók gyűrűje, **Endrődi Sándor** is, **Plósz miniszter** is, meg a többi mind kíváncsi volt a **Herczeg** védekezésére.

— Ha kedves bátyám figyelmesen elolvasod a harmadik felvonást, szólj a megtámadott szerző, módosítani fogod ezt a véleményedet. Ott én teljes elégtételt szolgáltatok a fejedelemnek: Az elpártolt kuruczok megörlnek és maga az **Ocskay** öcsese is azzal dobja el a kardját, hogy ha a bátyja és **Rákóczy** közt kell választania, az utóbbihoz pártol.

Erre természetesen **Thaly** se maradt adós a ripozztal. mire **Herczeg** ismét parirozott s olyan parázs kuruczvita fejlett ki, hogy a körülállók gyönyörűséggel hallgatták volna sokáig, ha **Plósz** be nem látja, hogy egyik levante sem enged a maga igazából és indítványával nem vet véget a tusának:

— Nem látok más ekzpediest, — mondta az igazság lefőbb öre, — ki kell vonulnunk a **Vigszínházba**, helyszíni szemlét tartani és fölűbírálni „**Ocskay brigadéros**“.

Ez az indítvány mindenkinek kedves volt: **Thaly Kálmánnak**, a körülállóknak, de természetesen **Herczeg Ferencznek** legelső sorban.

A halál torkában.

A kónya felé vezető uton igyekezett hazafelé szekerével tegnap este kevéssel 8 óra előtt Pataki András, Olajútó 33. sz. alatti lakos. Gyanútlanul hajtott át az utját keresztező Miskolc felé vezető pályatest nyitott sorompóján. Csak mikor a pályatest közepére ért akkor rémült meg, a Miskolc felől érkező 4605. számú személyvonat közelget feléje rémületes dübörgéssel. Pataki a veszélyt látva rémülten rántotta vissza lovait, azt azonban mégsem akadályozhatta meg, hogy a sínparhoz közelebb eső lovat a vonat halálra ne gázolja. Pataki azonban a szekeren ülő másik két társával szerencsésen megmenekült s különös véletlen, hogy a másik lónak sem történt semmi baja. A rendőrségnél azonnal jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. A pályáról, a kinek a sorompó elzárása kötelessége lett volna, azt valja, hogy a sorompóhoz vezető acélhuzal az utolsó pillanatban elszakadt s nem volt annyi ideje, hogy a távol eső sorompót sajátkezűleg elzárja. Hogy mi igaz a dologból s hogy a könnyen végtetessé válható bal esetért kit terhel felelősség, azt a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Katonák fogdosása az angolok részére.

Már többször adtunk hírt arról, hogy Magyarország egyes vidékein állítólag katonákat akarnak fogdosni az angolok részére. Most a Torontál írja a következőket:

Feltűnt a nagybeeskereki rendőrségnek, hogy utóbbi időben sűrűn jelentkeznek munkabíró emberek, leginkább németajku munkások, hogy számukra külföldi — utlevelet állítsanak ki. A sok utlevélkérsnek az indító okára is csakhamar rávezette a vizsgálat. Ugyanis Szelgrád György helybeli polgár levelet kapott még a múlt héten a bácskai Kátyról, ahonnan bizonyos Mauer Jakab azt a megbízást adja Szelgrádnak, hogy szerződtesse 50-60 erős, egészséges, leginkább németajku embert, a kik igen kedvező fizetési feltételek mellett hajlandók volnának Németországba menni 1-2 évre mezőgazdasági munkára.

Természetesen a közvetítésért busz provízió ütné a Szelgrád uram markát. — Mint a nyomozás megállapította, ilyen vállalkozó szellemű emberek csakugyan akadnak is Nagybeeskereken a kívánt számban, csak hogy ezeket az embereket korántsem a gazdasági munkára, legkevésbé pedig Németországba akarták szállítani, hanem az angol hadsereg számára. A nagybeeskereki rendőrség éberségének köszönhető, hogy ez az 50-60 ember most idehaza marad és nem fog hazetelni a burok ellen, a mi különben is hajlandósága ellen van lévén a nagybeeskereki németek valamennyien bur barátok. A hivatalos eljárás kifogja deríteni a bővebb részleteket, a mit most a legszélesebb mederben nyomoznak.

Utóhangok Miletics temetéséhez.

Debreczen, február 12.

Miletics szerb agitátor temetése alkalmából Ujvidék szab. kir. város székházára a polgármester (ki a legnagyobb anti-magyarok egyike) gyászlobogót vonatott, sőt mint a Magyar Szó értesül, a belügyminiszter engedelmével a szerb (?) nemzetiszínű piros-kék-fehér zászlót is felvonnatta. (Hallatlan!)

Ujvidékről írja tudósítónk, hogy az ottani **ugyvezett** függetlenségi 48-as párt talán taktikai okokból az egész ügyet agyon-

hallgatta, (ez aztán a függetlenségi párt!) sőt annak lapja dicshimnusz is zeng Miletics, a legnagyobb magyarfaló után!)

Az ottani kormánypárt lapja ellenben a következő igen hazafias hangú cikket közli:

„Miletics Szvetozár hullájának úgy Ujvidékre átszálltatása, mint eltemetése a legnagyobb egyházi fény és pompával, szónoklatok kíséretében és a szerbek, főleg a nép tömeges részvétele mellett ment végbe. Szerb polgártársaink a legnagyobb kegyeletet tanúsították egykori nagy vezérük iránt és ezt értjük, természetesen találjuk. De sehogysem értjük. P. Popovits István kir. tanácsos polgármester intézkedését, hogy a városházára ez alkalomból gyászlobogót tűzött. Ezen intézkedésével felháborította a magyar és német lakosság kedélyeit, sértette a hazafias érzületét és általános megbotránkozást provokált, mely annál jogosabb és annál nagyobb mivel épen a polgármester volt az, ki — az „Ujvidéki Hírlap“ tanuskodása szerint — még nagyobb nemzeti ünnepek és ünnepélyek alkalmából sem tartotta hazafias kötelességének, magyar nemzeti zászlót tűzni ki polgármesteri házára. De ettől eltekintve semmiféle jogezimet nem tudunk rá találni, hogy a városháza, az **össz-lakosság székháza** borult gyászba annak emlékére, kinek ujjvidéki polgármestersége a legdicstelenebb, legsötétebb korszakot jelentti Ujvidék város multjában; kinek vad gyűlölete a magyarok ellen, nem különben a magyar állam integritása ellen irányult törekvései és igazgatásai, valamint nyilvánvaló hazaárulása a legsúlyosabb bűn számba mennek s oly annyira közel ismeretek ép Ujvidéken, hogy a polgármester intézkedését epenséggel a **magyarország elleni kihívásnak kell tekinteni.** Különbö a lovagias magyar nemzet ezuttal is bizonyította, hogy mekkora nagy szabadságot élveznek szerb polgártársaink, kiknek semmi okuk arra, hogy elnyomatásról panaszkodjanak! A fővárosi sajtó fátyolt vetett a híres magyargyűlölő multjára s a legnagyobb tárgyilagossággal írták meg politikai s hírlapírói működését; kivételt csak a „Budapesti Napló“ tett, melynek febr. 6. számában „Egy párttűtő koporsójánál“ címén hozott vezérezükkel élénk visszhangra talált a magyar honfi keblekben.“

Sőt mint értesülünk az ottani kormánypárt nagygyűlésre készül, hogy rosszalását és megbotránkozását fejezze ki a polgármester hazafiatlan eljárása fölött.

Az ottani 48-as függetlenségi párt elnöke erre bizonyára bizalmat (!) fog a polgármesternek szavazni.

Ilyenek a viszonyok a nemzetiség lakta exponált helyeken!

Elszöktette a bátyja feleségét.

Pécs, febr. 12.

Három hónappal ezelőtt Pló András pince-munkás azzal a hírrel járt a rendőrségen, hogy a felesége eltűnt. Hogy hova lett az asszony, nem tudta, míg végre Amerikából, Bostonból kapott levelet, a mely eltűnt feleségéről hírt adott. Pló András öccse, Pló Gábor géplakatos a tavasszal Pécsen dolgozott és sógornőjével hamarosan összehátrózkodott.

El is határozták, hogy megszöknék,

de hogy gyanút ne keltsenek a férjben, Pló Gábor október elején Bécsbe költözött, a hova az asszony november elején követte. Bécsből Amerikába utaztak. De a feleségszöktető öccsnek nem volt nagy a szerencséje odaát az Ujvilágban az asszonnyal. Már az első héten valami gazdag teknikkussal hozta őket össze batvégzete.

A teknikusnak nagyon megtetszett a csinos menyecske és mikor megtudta, hogy az asszony nem felesége Pló Gábornak, elszöktette őt. Ha a szép, piczi menyecske ilyen gyors karriérben folytatja a szökéseket, egy rövid idő alatt a leghatalmasabb rekordot éri el.

Utóvégre is szűk lesz neki majd az Ujvilág és kénytelen lesz a cserben hagyott férfiak elöl a vén Európába szökni.

Nusi, Ica és társai.

febr. 12.

A báli kisasszonykák nyakatekert nevéiről irt a minap egy olvasónk s ma illatos papiroson gyöngéd kézzel irt reflexiók özöne zudult ránk, Nusi, Ica és társai révén. Mindenekelőtt megtudtuk, hogy Nusi és Ica kisasszonyoknak kik tulajdonképp a társai.

Egy elmés kedvű uriaszony ugyanis kiválogatta őket a farsangi névsorok tengeréből s átengedte nekünk kacagató gyűjteményét. A fureszabbakat közmulatságul prédára adjuk. Van a névsorban Tibiske és Müzsi, Turánka és Apollo, Médi és Bircsi, Lully és Zella, Dundi és Izsóka, Cinkei Cica, Duci, Duba, Gigi (uramfia, akár az agarak!) gyakori a komoly Kinga és Hypátia és negédes a Pubi, Kuki vagy Piskóta. Ősmagyar leánynevét az Emike, Uzor, Delli és Gyémánt, ezek szépek, de vajjon hogy esnek, ha ideálunkat Poszának vagy Potocának hívnák? A Dreyfus-ügy hatása alatt választhattak egy kisasszonynak Zola nevet, de nem nem utolsó azért a Thuranda, Grizelda, Cilda, Felda és Pipin név sem. Valamivel szegényebb, de épp így furesza gyűjtemény az, a melyet Nusi Ica és társai közül egy nagyon kedves valaki a férfinevekről állított össze.

A kis bálkirálynők írja, a divat áldozatai, de a nyegle irány megalkotói nem ők hanem Niki, Muki, Piki, Bobo, Lala, Duci, Lenci, Lexi, Náncsi, Pityu, Dodo és a jó ég tudja még milyen urak. De a név még kisebb baj volna! Hanem ezek a jó urak egyebet is vétenek! Báiban a szerényen öltözött táncosnóra rá se hederítenek, az utcán pedig kalapot se emelnek az olyan lány előtt, akinek nincs nagy hozomány. S ha végre a temérdek zsúr, bál — után **horogkerülnék**, diadalittasan mutatják a gazdag menyasszony jeggyűrűjét a szabók, cipészek, nyakendősök és pinczerek légijának, Igy aztán nem esoda, ha az asszony pénzén berendezett elegáns és illatos fészekben az ilyen kopott, tépett madárnak nincsen maradása, s a családi tűzhely nem melegszik föl az elégetett legénykori számlák lángjánál.

Kissé szigorú a kisasszony ítélte, de sok benne az igazság, a melyet végül azzal

enyhit, hogy ő bizony nagyon jó töltött káposztát tud főzni. S ezért megbocsáthatjuk a kisasszonynak még azt is, ha Dundinak hívják.

Egy élet regénye.

febr. 12.

Páris egyik ócska házának padlásszobájában megfagyva találták a minap Chennouard Esztert, a hetvenkétéves Eszter mamát, a mint őt a párisi mosónők nevezték.

Valamikor ragyogó napokat élt, volt palotája, fogata, fényes ékszerei, III. Napoleonnak a kegyéből, kinek 1855-ben szeretője volt. Igaz, hogy Eszter csak szerény mosóné volt, ki fehérműk vasálásával kereste a kenyerét, de szép volt, ragyogó szép s beleszeretett III. Napoleon.

De változtak az idők, változó volt a császár szeszélye is. Eszter kikopott a Tulleriákból. Fényesen élt ezután is, ameddig élhetett az összeharcsolt vagyomból, mely természetesen napról napra fogyott. Mikorra egészen elfogyott, akkora Eszter oly idős lett, hogy nem volt képes régi foglalkozását folytatni. Sorra járta a mosókonyhákat s pár souéért kártyát vetett, tenyeret vizsgált, jövedőt mondott.

De ez is rosszul jövedelmezett s nem tudta megkeresni mindennapi kenyerét. Most aztán meghalt koldus nyomorúságban.

Krüger sógornójét agyonlőtték.

febr. 12.

Az asszonyi szív csudákat tud művelni, ha a hitvesi szeretet szent érzéseiben valaki megbántja, hērosszá emelkedik ki alakja, ha azután ebben a szeretet lángjában a hazaszeretet tüze is lobog, félelmetes védője tud lenni hitvesének, gyermekének, ha valaki el akarja tőle rabolni. Kétségbeesett viaskodással veti oda magát, testével takarja el azt, a mit elakarnak tőle rabolni, inkább életével váltja meg a férje, gyermeke életét; mit bánja, ha azután halála után el is viszik tőle, de a mig két karjával, emberfölötti erővel védheti az „övéit”, addig senkinek semmi jussa hozzá. Odalenn, a délafrikai harcmezőkön, a hol adaz tusával folyik a harc angol és bur között, támadt ez a legujabb hőslékű asszony.

Krüger Elofnének hívják, felesége volt Krüger elnök fivérének s most dicső halottja egy szabadságszerető népek. Az angolt el keseredetté, bestiálissá teszi a sok kudarc, tehetetlen nagy haderejével lomhán mozog a fürge kis bur nép között, a mely itt is, ott is csip, üt, püföl rajta egyet-egyet.

A kalmárlelkű katonában azután felülkerekedik a dacz, az elkeseredettség kegyetlenkedése. Nem nézi, ki áll utjában, gyenge lelkű asszony, vagy ifju leány s ha „kell” irgalmatlanul löveti le, mint tette azt Krüger Elofnével.

Az angolok elfogták az elnök fivérét, fogságba akarták hurcolni, mire az elkeseredett asszony közbeveti magát. Néhány

lőves durranása sivit bele a kétségbeesett sikoltásba, az ölelő kar lecsuszik a szeretett férj derekáról s egy hőslékű bur asszony holtan rogy össze.

Krüger Eloffot pedig fogságba hurcolják. Még csak annyi időt sem engednek neki, hogy utolszor csókolhassa meg az immár holt hitves homlokát. Ez a lővesdurranás pedig szerteárad a délafrikai harcmezőkön, áthat a tengeren túl is s nyomában a megvetés, a gyávaság vád a háramlik a „vitéz” angol népre. Mert a gyávaság lealacsonyító vádjával illethetjük azt, amikor a fegyveres erő legyilkolással „tud megszabadulni” egy védtelen nő „erőszakoskodásától.”

CSARNOK.

Mátyás, a hős.

Irta: **Mikszáth Kálmán.** (3.)

(Folytatás.)

A cseh meghökken. Érezte, hogy bajban van, „igent” nem mondhat, „nem”-et veszedelmes mondani.

— Nagyon nehéz feladat fölség, megfontolási időért könyörgök.

— Hát gondold meg holnapig s pihend ki itt magadat a palotában, légy vendégem addig.

Holubár visszavonult, de gondolkozásra nem volt szüksége, tisztában volt ő maga magával: a dicsőséget szomjuhozta lelke s jó hírnevét nem adja el. Oh mily gyáva ajánlat!

A fogait csikorgatta dühében, hogy milyen rossz udvarba került. A férfibátorság az egyetlen, a mihez nem lehet kerülő utakon, pénzzel jutni, s itt maga a császár kísérel meg ilyesmit. Teremhetnek-e hősök az olyan helyen, hol ilyen felfogás fertőzi a levegőt?

Frígyes császár ezalatt aranyos terveit szőtte felső termeiben, hogy mennyire ráférne fiára egy kis vitézi nimbusz. Éppen jókor jött ide ez a Holubár. Miksa győzelmi híre ő felette világul fut, dalokba öntve szárguld s meghatja a magyarokat. Mert éppen a magyarokra utazott Frídrik akkoriban. A mi ő neki nem sikerült, jobban csinálja majd a fiánál.

A korona nála volt, de a magyarok szíve nem jött utánna, pedig együtt kell lenni a kettőnek. Miksának majd megszerzi előbb a magyarok szívét, megkérde hogy a korona így majd utána jön. Éppen jókor van itt ez a Holubár!

De Holubár már akkor talán ott sem volt, egy kis sétalovaglás ürügye alatt elhagyta szolgájával a palotát, es azután gyű, ki a város kapuján és el örökre. Az örök nem akadályozták. Németek voltak, következkép alaposak. A bejövételre volt utasításuk, de a kimenetelre nem.

Ment, mendegélt, szinte iránytalanul, mert csak azt tudta, mit akar, de nem tudta, merre kell mennie.

Kóbor lovagokkal, utazó nemesekkel ismeretséget kötött utközben, s elmondá nyílt szíven, hogy hirt és dicsőséget megy a világba keresni, s megkérde fütől-fától:

— Hol élnek manapság a legnagyobb vitézek?

— Hát minálunk — felelték a különböző nemzetű utasok, mert minden róka a maga szórét dicséri — és még azonfelül a Mátyás udvarában Budán.

Mint hogy mindnyája Budát mondta a maga országát tolva előre, tudta már Holubár, hová menjen, s azontul csak azt

kérdezte az utasoktól: „merre fekszik Budavár?”

Mondták aztán, akik tudták:

— Ahonnan a nap jön, ahova a Duna megy, csak folyvást menj vele és ahol már oly nagyra dagad, hogy nem bírod kövel áthajítani, ott lesz Budavár, megösmered sok tornyáról.

Szépnek mesélték Budát, még szebbnek képzelte, s még szebbnek találta. Nagy palotás város nézegette magát a Duna tükreben. Micsoda nyüzsgés, elevenség az utcázakon! Mintha az egész világ itt találkoznék. A kereskedők sátraiban halomban áll a munka, kardok, páncélok, asszonyra, lóra való encsebecsék, kantárok, csótárok, násfák, selyem szövetek, drága prémekek, mindenféle börmunkák, skófiomos terítők, szem nem látta, fül nem hallotta ritkaságok. S az a mindenféle emberfaj a világhól velenczések, németek, francziák, olaszok s kiki a maga nemzeti viseletében. Ott vágat ni a bástya alatt egy daliás lovag, haláljelvényne! a sipkáján. Valami tiszt a fekete seregből.

A bécsi uton egy fényesen öltözött csoport közeledik ficzánkóló lovakon, közöttük hölgyek is. Vadászatról tér baza valamely főri társaság. Alighanem a Garáék. Ni ott hozzák hátul a sólymaikat. Közvetlen a királyi palota kapujánál nagy csődület van. Egy félre csapott süvegű embert vesz körül sok szájtató nép nagy hejehujával. Eredeti alak, fakó csizma van rajta s kopott nadrág, de azok fölött a nyakában öt-hat aranyos bársonyos főri mente lóg, vagy csillogó csatokkal, gombokkal, a mi elég groteszk látvány, mert ugyancsak perzseli az embert a juliusi napfény, még ha pörén van is.

— Folyt. köv. —

Nyílt-tér.

„Trilby” perzsa

A WILHELM-féle

antiarthrikus antirheumatikus

Vértisztító thea

2 koronás csomagokban minden
gyógyszertárban kapható. (3)

Női kalap készítésben

ügyes kézi leányok, kik az eladásban is némi jártassággal bírnak, elfogadtatnak **Rózsa Lajos** nőidivat termében.

Nagy Block naptárak,

rendkívül praktikusak 1901. évre 40 krért kaphatók kiadóhivatalunkban.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok**Szent-Anna puszta homoki
szőlő telepünkről.**

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 „
Veres asztali 98-ról	80 „
Veres Kadarka 98-ról	1.20 „
Asztali siller	70 „
Nagy burgundi siller	92 „

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai czégnélDebreczen, Tisza palota
valamint

Geréby Fülöp Utódai uraknál.

Chief Office 48. Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry gyógyszerész
vérképző és tápláló valódi**Hämatin-Pilulái**a legmegbízhatóbb szer, a vérszegénység, sápkór és ezek utóbetegségei ellen. Kerülendő a gyomorszerveket túlságosan izgató, bódító nehéz vasborok használata. Inkább ezen könnyű, szeliden alkalmazkodó pilulák használandók. Minden valódi doboz a gyáros nevével van elátva. Egy dobozt bérmentve küld **4 koronáért** az összeg előleges beküldése mellett az 1.**Apotheker A. Thierry' Balsam Fabrik**

Pregradában, Rohitsch-Savanyukut mellett

Hirdetés.

A Nagycserén levő

széna-készletFebruár hó 15 és 16-án árverésen eladatik. Az árverés kezdődik **15-én, reggel 9 órakor** a Soma-i erdőőri laknál s onnan folytatva lesz az Erős lyuknál és a Móricz kaszálóban.

Debreczen, 1901. évi febr. 11.

A városi tanács.**Üzleti könyvek,**
csinos kiállításban, erős kötésben, igen

jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Téli kabát prémmel
8 frttól.Flanell és selyem
blousok.Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és**diszített női kalapokat****RÓZSA LAJOS**

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.Gyermek köpenyek
3 frttól.Szörmegallérok, muf-
tok és nyakcoliek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.